

In memoriam Dr. doc. Aurelian Popescu-Gorj (1914-1997)

Născut în Târgu Jiu la 23 septembrie 1914, Aurelian POPESCU-GORJ face parte din acea rară categorie de oameni care reușesc de-a lungul întregii vieți să rămână fideli pasiunii din copilărie. Pentru Aurelian pasiunea pentru fluturi a început la vârsta de 14 ani odată cu primele colectări de fluturi pe litoralul Mării Negre. Tot pe litoralul Mării Negre reușește să-l cunoască pe marele CARADJA, care-i va rămâne mentor pentru toată viața. Sub indemnul și sfaturile prințului A. CARADJA, POPESCU-GORJ pătrunde tainele lepidopterologiei ca știință și pasiune. Intre 1928-1937 colectează pe litoralul Mării Negre, zonă până la acea dată încă neexplorată. Materialul este trimis pentru determinare și prelucrare lui A. CARADJA, care și menționează în notele publicate contribuția tânărului Aurelian POPESCU.

POPESCU-GORJ povestea cu mare bucurie și plăcere mici episoade din perioada colaborării cu A. CARADJA. Sub influența și îndemnul lui CARADJA, POPESCU-GORJ urmează cursurile Facultății de Științe Naturale din București și colaborează cu entomologul Franz SALAY de la Muzeul Grigore Antipa. În 1938 publică prima lucrare științifică "Lepidopterele de la București și împrejurimi", prezentată la ședința Academiei de A. CARADJA.

Neexistând posturi libere la Muzeul Antipa, A. POPESCU-GORJ este nevoit să accepte postul hidrobiolog-ihtiolog la Institutul de Cercetări Piscicole unde lucrează timp de 21 de ani. În această perioadă publică 25 de lucrări științifice cu caracter ihtiologic, fără a neglija însă marea sa pasiune pentru lepidoptere. În 1948 susține teza de doctorat cu titlul "Studiul lepidopterelor din regiunea Sinaia și Munții Bucegi" sub conducerea profesorului C. MOTAȘ, obținând calificativul maxim.

Până în 1961 când reușește să ocupe un post la mult râvnitul muzeu Grigore Antipa, POPESCU-GORJ publică numeroase lucrări lepidopterologice și alcătuiește o valoroasă colecție de fluturi. În această perioadă coordonează colectivul de lepidopterologi care au lucrat la elaborarea fasciculei din fauna României, fam. Aegeriidae (=Sesiidae). În 1970 obține titlul de Dr. docent.

Cercetările sale lepidopterologice s-au soldat cu 122 publicații în care se descriu 25 de specii și subspecii noi pentru știință, precum și cca. 150 de taxoni noi pentru fauna țării. În semn de stimă și apreciere, renumiți specialiști entomologi au descris taxoni care poartă numele lepidopterologului român. Dr. BLESZYNSCHI descrie genul "*Aurelianus*" precum și specia *Chilo popescugorji* din Taiwan. Prof. RAZOWSKI descrie tortricidul *Phalonidis popescugorji* din fauna României. Prof. ROESLER îi dedică speciile *Zophodiopsis popescugorji* din fauna est-asiatică și *Rotruda popescugorji* din Siria. Prof. PASSERIN D'ENTR. VE îi dedică pe *Scytris popescugorji* din Asia Mică, iar Dr. I. CĂPUȘE din București specile *Aproerama aureliana* și *Obsoceras aureliani* din fauna României.

A. POPESCU-GORJ a fost membru al unor prestigioase societăți științifice ca: Société Linnéenne de Lyon (Franța), Société Royale d'Entomologie de Bruxelles, Societas Europaea Lepidopterologica și membru de onoare al Societății Lepidopterologice din România.

Din cauza greutăților cunoscute, A. POPESCU-GORJ nu a participat decât la trei manifestări științifice cu caracter internațional. Acest lucru nu la împiedecă însă să devină cunoscut în Europa prin articolele științifice publicate.

A. POPESCU-GORJ a fost până la pensionare șeful secției de entomologie din cadrul Muzeului Gr. Antipa. În această calitate a organizat și reorganizat colecțiile entomologice având ca nucleu valoroasa colecție A. CARADJA. Prin schimb cu diverse muzee din Europa, Africa, Asia, America de Sud, SUA, Australia a obținut numeroase și valoroase piese care au îmbogățit substanțial patrimoniul muzeului. Colecția de lepidoptere a sporit prin achiziția unor valoroase colecții din țară (BEREGSZASY, LĂZĂRESCU, WEBER).

Pentru entomologia română și lepidopterologie în mod special, POPESCU-GORJ a fost unul dintre pionii de bază timp de cinci decenii. În acest răstimp a lansat în circuitul entomologic național și european zone de o inestimabilă valoare ca Delta Dunării, Sudul

Dobrogei, Cazanele Dunării - Porțile de Fier. Este fără îndoială lepidopterologul cu cea mai valoroasă contribuție faunistică din România. Dintre lucrările de referință, mult citate și în literatura internațională menționez: "Catalogul colecției de lepidoptere Prof. A. OSTROGOVICH (1964), contribuțiile la cunoașterea lepidopterelor din Delta Dunării și sudul Dobrogei, revizuirea genului *Euclasta* (în colab. cu A. CONSTANTINEANU 1977), Pterophoridae din colecția Muzeului Gr. Antipa (în colab. cu L. BIGOT (1973). Un impuls deosebit în cercetarea faunistică a lepidopterelor din România la dat POPESCU-GORJ prin publicarea listei sistematice a macro- și microlepidopterelor României (1980, 1984, 1987). Pentru lista completă a publicațiilor rog cititorul să pargurgă autobiografia din Bul.inf. Soc.lepid.rom. 6(1-2) paginile 7-19.

Chiar și după pensionare POPESCU-GORJ a rămas un activ lepidopterolog și colaborator al muzeului Gr. Antipa, căruia i-a dedicat întreaga sa energie creatoare. Afectat de dispariția soției în toamna anului 1993, încearcă să se refugieze în pasiunea vieții - lepidopterologia. Condițiile precare de viață și sănătatea șubrezită nu-i vor mai perimite o activitate normală. Deși restrânsă,

L. RÁKOSY

Apărut / Printed: 10.03.1998

familia lepidopterologilor din România a profitat de pe urma cunoștințelor specialistului de la "Antipa". Probabil nu există lepidopterolog român consacrat care să nu-l fi vizitat măcar odată pe "maestrul" la București. Toate problemele dificile ale lepidopterologiei se încercau a fi rezolvate aici. A reprezentat etalonul pentru mulți entomologi români. A fost uneori mai dificil, dar întotdeauna exigent cu ceilalți și cu sine însuși. Fără el lepidopterologia românească ar fi avut o altă față.

Din 20 octombrie 1997, drumurile noastre la București nu vor mai trece pe la ușa "maestrului GORJ". Va fi foarte greu să ne obișnuim cu acest gând, să dezagregăm un stereotip format în zeci de ani. Dr. doc. Aurelian POPESCU-GORJ a trecut în neființă și a luat cu el câte o părticică din lepidopterologia românească și din fiecare din cei care au lucrat cu el. Entomologia și în special lepidopterologia din România și Europa a pierdut pe unul dintre cei "mari". Il vom pastra mereu în amintirea noastră și vom încerca să înălțăm pe culmi și mai înalte stindardul entomologiei românești căreia i-a dedicat întreaga-i viață.

Pentru entomologia română și lepidopterologie în mod special, POPESCU-GORJ a fost anul dintre pionii de bază timp de cincisprezece ani în acest câmp a luptat în cercetarea entomologică națională și europeană zone de o înaltă valoare ca Delta Dunării, Sudul Dobrogei, Cazanele Dunării - Porțile de Fier, Muzeul Gr. Antipa. În această calitate a organizat și coordonat colecțiile entomologice având ca muzeu valoroasă colecție A. CARADIA. Prin schimb cu diverse muzee din Europa, Africa, Asia, America de Sud, SUA, Australia a obținut numeroase și valoroase piese care au împogărit substanțial patrimoniul muzeului. Colecția de lepidoptere a sporit prin achiziția unor valoroase colecții din țară (BERGOSZAY, LÁZÁRSZC, WIENER).

Începând postum libere la Muzeul Antipa A. POPESCU-GORJ este nevoit să accepte postul lepidopterolog-întreg în Institutul de Cercetări Piscicole unde lucrează timp de 21 de ani în această perioadă publică 22 de lucrări științifice cu caracter literologic, fără a neglija însă marca sa pasionată pentru lepidoptere. În 1948 susține teza de doctorat cu titlul "Studiul lepidopterelor din regiunea Sîmna și Mureș", sub conducerea profesorului C. MOTAR, obținând calificativul maxim.

Până în 1961 când începe să ocupe un post la Muzeul Gr. Antipa POPESCU-GORJ publică numeroase lucrări lepidopterologice și etnologice a valoroasă colecție de fluturi. În această perioadă coordonează colecțiile de lepidopterologi care au lucrat în laboratorul fasciculei din fauna României. În 1970 obține titlul de Dr. docent.